

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

800. 't Portiertje van Roeselare. — 801. De Kleine Tooneelspeelster. — 802. Angstige Dagen. — 803. Antwerpen in Brand. — 804. De Bannelingen. — 805. In het Wilde Land. — 806. De Wonderbare Redding. — 807. Fiere Margriet van Leuven. — 810. 't Avontuur van den Schilder. — 811. Het Boefje. — 812. Een onverwachte Reis. — 813. De Geheimzinnige Teekens. — 814. De Spanjaarden te Gheel. — 815. Zwarte Jan. — 816. De Heks van de Moeren. — 817. De Boschwachter van Eikenhof. — 818. Het Juffertje van Parijs. — 819. De Wolfjager van Turnhout. — 820. De Zeeroovers. — 821. Het Gezin van den Visscher. — 822. De Wilde Cow-Boy. — 823. Keizer Karel te Gent. — 824. De Spanjaarden te Mechelen. — 825. Kerstmis in de Sneeuw. — 826. Een Angstig Avontuur. — 827. De Reis in den Nacht. — 828. De Zwarte Bende. — 829. Het licht in de Wildernis. — 830. De dankbare Soldaat. — 831. Een keer Wildstrooper. — 832. Het Wonderland. — 833. Het verloren Testament. — 834. In veilige Haven. — 835. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. — 836. Een brutale Feeks. — 837. Vaders vertrouwen. — 838. De vlucht over de Schelde. — 820. Neel's Avontuur. — 840. De Zwarte Ruiters. — 841. De Held van Afrika. — 842. De Pleegzoon van den Bedelaar. — 843. Het Beleg van den Ravenburg. — 844. Een Avontuurlijke Vacantie. — 845. De Vriend van den Indiaan. — 846. De Pelgrims en de Roofrijder. — 847. De twee Gemzenjagers. — 848. Het verloren Koffertje. — 849. De Held van Maldeghem. — 850. Het verlaten Huis. — 851. De schat in den Kelder. — 852. Het huis in de Dennen. — 853. De vriend van den Zeekapitein. — 854. De gestrafte Hoogmoed. — 855. Grootmoeders Helpers. — 856. Een Vlaamsche jongen in Amerika. — 857. De Jonge Kolonist. — 858. De Herder van de Hooglanden. — 859. Na lijden komt verblijden. — 860. De twee Robinson Crusoes. — 861. Edelmoedigheid beoond. — 862. De Durver. — 863. De Durver in de Prairie. — 864. De jonge Hovenier. — 865. De sluwe Goochelaar. — 866. De valsche Boudewijn. — 867. De zonderlinge bezoeker. — 868. De schrik van het dorp. — 869. De Plaaggeest. — 870. Bij de Eskimo's. — 871. Ewyn, de lijfeigene. — 872. De eenzame Hoeve. — 873. Het schot in den Avond. — 874. De Stiefmoeder. — 875. Gescheiden Vrienden. — 876. Het Avontuur der Kerstzangers. — 877. Hoogmoed gebroken. — 878. De Cirkusjongen. — 879. Uit het Cirkus. — 880. Het Spookschip.

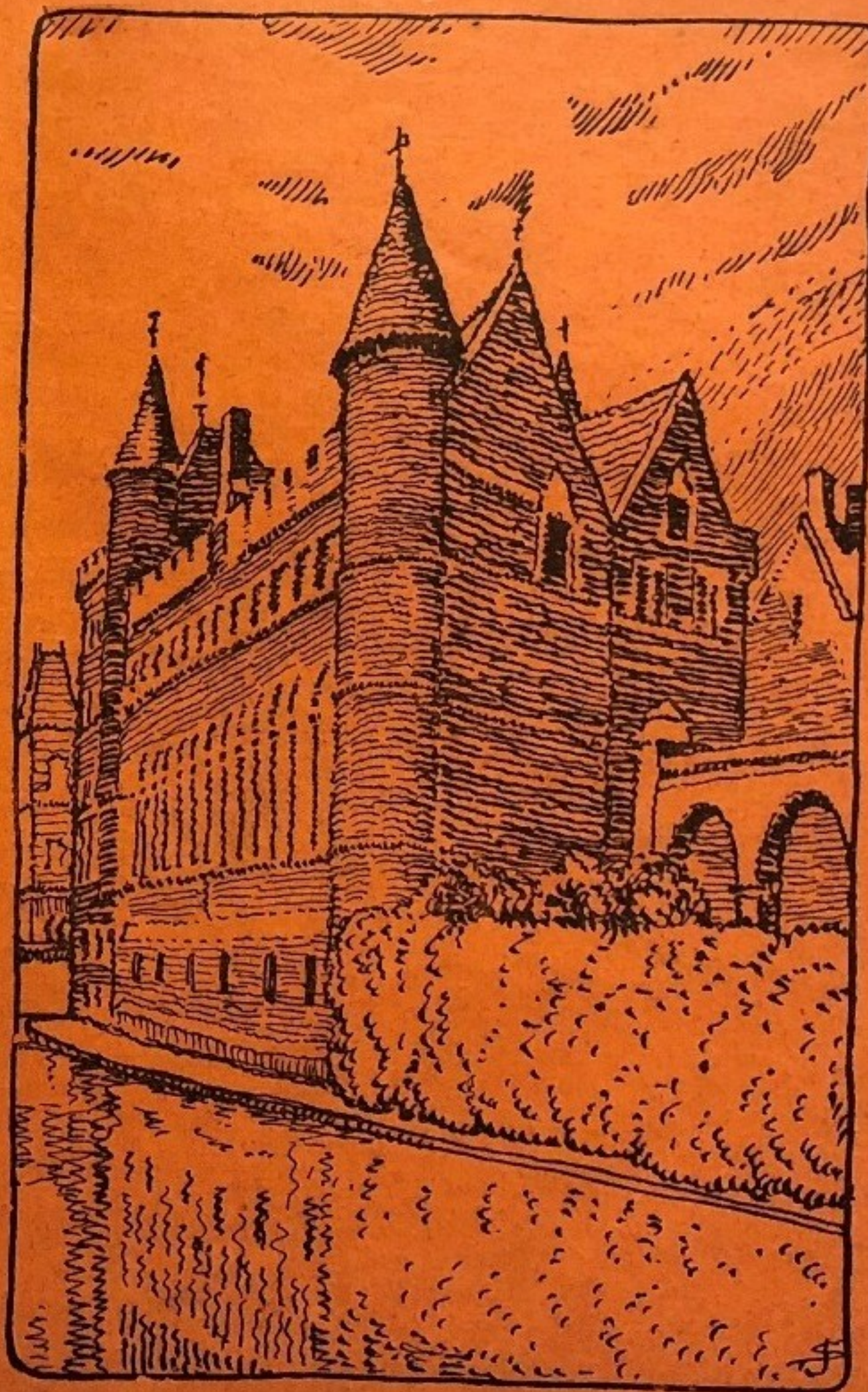
Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Drukkerij R. Bracke-Van Geert, Wetteren

Jacob van Artevelde

Nr. 169.
Derde druk.

JACOB VAN ARTEVELDE

I.

Een groote menigte stond aan de haven van Gent, mannen en vrouwen, die er mager en bleek uitzagen, als waren ze allen ziek. Geen wonder, er heerschte toen — het was in 1337 — hongersnood in de stad. Men had geen wol om te verweven tot laken. En allen, die in de lakennijverheid hun brood verdienden, waren nu zonder werk. Deze wol moest uit Engeland komen, maar de Engelsche koning verbood er naar Vlaanderen te voeren. Die Engelsche koning had twist met den Franschen koning. En de graaf van Vlaanderen, Lodewijk van Nevers, spande met den Franschen vorst mee. Daarom was de Engelsche koning boos op Vlaanderen.

Maar nu hadden de Vlamingen vriendschap gesloten met Engeland. Ze zouden niet gehoorzamen aan hun graaf, als deze hun gebod Frankrijk te helpen. Toen liet de Engelsche koning weer den uitvoer van wol toe.

En al die menschen stonden hier om de schepen te zien, die de wol naar Gent brachten. De vaartuigen waren in aantocht.

Plots klonk gejuich.

— Heil den wijzen man ! riep men.

De burgers zwaaiden met de mutsen. Daar naderde een deftige heer met een flinken knaap aan zijn zijde... Hij heette Jacob Van Artevelde ; hij was brouwer. Hij behoorde tot de voornaamsten van de stad. En in den grooten nood had het volk zijn hulp ingeroepen.

Jacob Van Artevelde was het die onderhandelde met den koning van Engeland. Hij verzekerde dat Vlaanderen onzijdig zou blijven. Het wilde met ieder in vrede leven. En zoo bracht Van Artevelde de wol terug te Gent. Er zou weer werk en dus brood zijn.

Daarom juichte het volk hem toe. Van Artevelde groette genegen terug.

Maar niet ieder keek hem vriendelijk aan. Van voren dicht bij het water, bevond zich een groepje kwaadsprekers.

— Dat domme volk ! zei een van hen, Geeraart Denijs, deken der wevers. Hoor het juichen, en het begrijpt niet, dat Van Artevelde maar één doel heeft : zelf graaf te worden en dan de menschen te verdrukken, om baas te blijven en zich rijk te stelen...

— We moeten de burgers tegen hem opjagen,

sprak de heer Van Steenbeke, een edelman.

— Hier ? vroeg Denijs. De menschen zouden ons in 't water smijten.

— Neen, hier niet, fluisterde Van Steenbeke. Laat Van Artevelde nu maar doen. Doch, als de Gentenaren weer brood hebben, dan is het onze tijd om ze de waarheid te zeggen. Heb geduld !

— Zie hem daar eens hoovaardig staan, als ware hij zelf een koning, hernam Geeraart Denijs. Ik kan het niet verdragen.

— Geduld, vermaande Van Steenbeke weer. Later doet ge met uw wevers toch wat ge wilt.

Van Artevelde bemerkte het groepje. Hij kwam nader. Van Steenbeke begroette hem koel. Och, Van Artevelde wist wel, dat deze edelman nijdig was, daar een burger de meester was te Gent. Maar Denijs stak Van Artevelde valsch de hand toe.

— Een schoone dag, zei hij. Men brengt weer brood te Gent.

— Ja, maar we staan nog voor moeilijke dingen, antwoordde Van Artevelde. De aanhangers van den graaf van Frankrijk, de Leliaarts, zijn te Biervliet vereenigd, en ze zullen trachten Gent te overrompelen. We moeten op onze hoede zijn.

— Wat kunnen zij als het heele volk met u is ? vroeg Denijs. Maak u niet ongerust.

— O, kwam er een eind aan al dat getwist en dat oorlogen ! Sterk zullen we maar zijn, als Vlaanderen verbonden is met de andere gewesten,

met Brabant, Henegouwen, Zeeland, hernam Van Artevelde. Ik werk er voor.

— Zeker om over al die streken zooveel als koning te worden, dacht Denijs, die echter vriendschap huichelde.

De knaap, die Van Artevelde vergezelde, was zijn zoon niet, maar zijn dienaar. Hij heette Halewijn Baest (1) en kwam van de zee kust. Bij de overstrooming van Scharphout, waren zijn vader en twee broeders verdronken. Zijn moeder begaf zich toen met haar zoontje Halewijn, en wat oudere dochter Linda, naar Gent, waar ze een zuster had wonen.

Halewijn kwam in dienst bij heer Seger, den Kortrijkzaan. Lodewijk van Nevers, de graaf, liet Seger, die ook het volk beschermde, in het kasteel van Rupelmonde onthoofden.

Halewijn werd dan de dienstknaap van Jacob Van Artevelde, want mevrouw Van Artevelde was de dochter van heer Seger...

Het groepje sprak nog even voort over den toestand.

— En zijt ge tevreden over uw knaap ? vroeg Geeraart Denijs aan Van Artevelde.

— Halewijn dient mij trouw...

— Hij zat met heer Seger te Rupelmonde gevangen ?

(1) Zie Nr. 168 : « De Jonge Held ».

— Ja. Hij had mijn schoonvader naar Brugge vergezeld, waar de graaf heer Seger wilde spreken. Ge weet hoe valsch Lodewijk van Nevers heer Seger gevangen nam en naar Rupelmonde deed voeren. Halewijn moest mee naar 't kasteel. Hij wilde zijn meester niet verlaten. Hij was daar toen mijn schoonvader zoo lafhartig werd vermoord. En Halewijn moest ook sterven. Maar hij kon vluchten en ons het treurig nieuws melden.

— Flinke jongen, zei Geeraart Denijs.

Hij wilde Halewijn over de wang streelen maar de knaap trok zich snel achteruit.

— Is het waar dat mevrouw Van Artevelde nog ernstig ziek is van verdriet ? vroeg Denijs dan.

— Ja, en ik maak me erg ongerust over haar. Mijn vrouw was al zwak. En dan die slag... Moeten hooren, dat haar vader vermoord werd. Het was van den graaf een gruwelijke moord. Lodewijk van Nevers wilde de Gentenaren trotseeren, hun toonen, dat hij niets geeft om hun rechten. Hij doodde hun verdediger, heer Seger. Maar nu moest hij zelf de stad ontvluchten...

— God geve, dat mevrouw Van Artevelde spoedig geneze, huichelde Denijs.

Maar er klonk uit het volk gejuich. De schepen met de wol waren nu in 't zicht. Daar voeren ze nader om brood te brengen te Gent. De menigte jubelde toen de bevlagde schepen aanlegden.

Jacob Van Artevelde trad op de kade. Hij be-

groette de scheepsgezellen. Hij ging aan boord en nam een handvol wol. Hij toonde die aan het volk, dat weer geestdriftig juichte.

— Zie hem nu eens het volk vleien, fluisterde Geeraart Denijs tot Van Steenbeke. Alles om nog meer de held te worden.

Halewijn die nu wat achteraan stond, hoorde die woorden.

— O, ik dacht wel, dat deken Denijs niet te vertrouwen is, zei Halewijn bij zich zelf.

En hij besloot Denijs in 't oog te houden. De knaap had door zijn verblijf te Rupelmonde veel geleerd. Hij was er bijna een man geworden.

Van Artevelde wenkte om stilte.

— Ha, nu wil hij nog eens spreken ook, siste Denijs tot Van Steenbeke. Hij moet nog meer toegejuicht worden.

— Onze tijd komt wel, fluisterde de edelman.

En zoo was Halewijn die aandachtig luisterde, nog meer gewaarschuwd.

Het volk zweeg.

— Mannen en vrouwen van Gent, hier is de eerste wol, sprak Jacob Van Artevelde. Hier is arbeid en dus brood. Nog meer schepen volgen. En we zullen zorgen, dat de wol eerlijk tusschen de werkgevers wordt verdeeld. Voor ieder is er verdienste. Gaat rustig naar huis. Nog een weinig geduld. Ge weet, dat het aanwezige voedsel rechtvaardig verstrekt wordt. De een heeft niet meer dan de ande-

re. Luistert niet naar ophitsers. Er mag geen tweedracht zijn te Gent. Alleen door eendracht kunnen we machtig worden. En andere steden en ook naburige gewesten zullen zich met ons verbinden. Weest op uw hoede. De aanhangers van den graaf willen ons overrompelen en tot slaven van Frankrijk maken. We zijn vrije mannen en willen dit blijven en vrede houden met ieder. Op onzen toren staat de wachter. Als klokke Roelant stormt, komt dan met uw wapenen naar de Vrijdagmarkt om uw rechten, uw vrijheid, het geluk van vrouw en kinderen te verdedigen. Maar nog eens, blijft eendrachtig.

— Heil den wijzen man ! klonk het.

Van Artevelde verwijderde zich nu. Halewijn Baest stapte naast hem.

— Meester, zei hij, toen ze buiten het volksgewoel waren, deken Denijs is niet te vertrouwen...

— Waarom denkt ge dat ? vroeg Van Artevelde verrast.

De jongen vertelde, wat hij gehoord had.

— Denijs wordt opgestoot door heer Van Steenbeke,, hernam Van Artevelde. Maar hij zal inzien, dat ik den goeden weg heb gewezen. Zijn wevers, waarvan hij de hoofdman is, krijgen werk en brood.

Halewijn bleef echter wantrouwend.

Artevelde kwam aan zijn woning op den Kalandenberg. Een lief vriendelijk meisje deed open. 't

Was Linda, Halewijn's zuster, die mevrouw Van Artevelde, als dienstmaagd, zoo trouw hiep.

Jacob Van Artevelde begaf zich naar een kamer, waar zijn echtgenoot bleek en mager te bed lag.

— Jacob, zijt gij al terug ? vroeg ze met mattem stem.

— Lieve, ik heb me gespoed. Ik moet zooveel van u weg naar vergaderingen.

— 't Is voor het heil van 't volk. Mijn vader zegent er u voor uit den Hemel...

— En hoe gaat het u ?

— Ik wordt elken dag zwakker. O, Jacob, ik voel het wel, dat ik u zal verlaten...

— Neen, neen, liefste... Behoudt toch hoop...

— Ik heb zoo dikwijls pijn hier aan 't hart... En eens zal het breken... Ik ga naar mijn moeder en vader... O, liever bleef ik bij u, mijn goeden man... Maar Gods wil is de beste.

Jacob Van Artevelde veegde zijn tranen af. In de volksvergaderingen beheerschte hij zijn smart. Het was zijn plicht Gent te redden.

Maar hier in dit stille huis weende hij dikwijls. Hij begreep ook, dat hij zijn vrouwe zou verliezen. En hij had haar zoo innig lief.

Ze was al lang ziekelijk. En toen kwam die ongerustheid over haar vader, heer Seger, de Kortrijkzaan. Vader was naar Brugge gereden om met den graaf te spreken. Hij keerde niet terug. Van Artevelde zond een bode naar Brugge. Die wist

alleen, dat heer Seger in den avond door ruiters weggevoerd was. Later vernam Van Artevelde dat zijn schoonvader gevangen zat in 't kasteel te Rupelmonde. En nog geruimen tijd nadien, bracht Halewijn het schrikkelijk nieuws van Seger's dood. Men had den ouden, ziekelijken man in zijn bed onthoofd.

Sedert was mevrouw Van Artevelde niet meer van haar bed opgestaan. De geneesmiddelen van den heelmeester werkten niets uit.

Linda en Halewijn waren er ook zeer bedroefd om. Ze werden hier als kinderen behandeld. Hun moeder woonde bij haar zuster Trui, die met den vischhandelaar Lens getrouwd was.

II.

't Was avond. En Jacob Van Artevelde zond Halewijn naar den heelmeester. Deze moest dadelijk komen. Mevrouw was erger geworden.

Halewijn stapte door de donkere, verlatene straten. Er was nu volop werk te Gent. Sedert eenige weken arbeidde ieder. En 's avonds ging het volk vroeg ter ruste.

Dan was het stil op straat. Halewijn ontmoette niemand, tot hij aan een hoekhuis stemmen hoorde. Hij bleef staan en luisterde. Hij wist dat Geeraart Denijs, de deken der wevers, daar woonde. En de knaap had nog altijd wantrouwen tegen hem.

— Ge moogt op mij rekenen, zoowaar ik Lode heet. Ik ben morgen weer te Biervliet.

Halewijn schrok... « Zoo waar ik Lode heet ». Dat was altijd een stopwoord van een valschen knecht in het kasteel te Rupelmonde, die voor heer Seger en voor hem, Halewijn, onbarmhartig was geweest..

Wat deed die kerel nu te Gent ? En bij Denijs ? 'tWas zeker Denijs, die nu haastig waarschuwde.

— Niet zoo luid spreken. We moeten voorzichtig zijn.

Halewijn drong zich tegen den muur... ja, verstopte zich zelfs achter de steenen trappen van een huis.

— Verlaat morgen vroeg de stad, zoo haast de poort open is, hoorde hij Denijs zeggen.

— O, ik kom veilig te Biervliet aan, zoo waar ik Lode heet.

Ja, Halewijn herkende nu ook de gluisperige stem. Er werd daar verraad gepleegd.

De kerel van Rupelmonde verwijderde zich. Hij kwam dicht langs Halewijn voorbij, maar vermoedde niets. En Denijs sloot zijn deur. Het was weer stil in de straat.

Halewijn wachtte nog even. O, had hij maar niet naar den dokter moeten gaan, hij zou Lode gevolgd zijn. Als hij wist, waar deze verbleef, konden de Gentenaren hem aanhouden en doen spreken. Want zeker kwam de verrader hier voor de

plannen van de Leliaarts, de vrienden van den graaf en den Franschen koning, die immers te Biervliet nestelden.

— Maar ze zullen hem morgen aan de poort knippen, dacht Halewijn. Hij wordt gepakt, zoo waar hij Lode heet.

Halewijn deed nu vlug zijn boodschap. De heemeester ging dadelijk mee. En hij begaf zich met Jacob Van Artevelde bij de zieke. Mevrouw lag bewusteloos. Ze was aan 't sterven.

Jacob Van Artevelde kwam het zeggen aan Linda en Halewijn, die triestig in de keuken zaten. Ze schrokken van 't vreeselijk nieuws.

— Maar meester, nu moet ik u nog iets anders vertellen, sprak Halewijn. Ik mag er niet meê wachten.

Hij deelde meê, wat hij aan de woning van Denijs had gehoord.

— Ga het aan de wacht zeggen, sprak Van Artevelde. Die zal den man aanhouden en verhooren... Ge hebt weer flink gehandeld, Halewijn, ik weet, dat ik ook verder op u mag rekenen.

En weer verliet Halewijn het huis.

— Pas toch op, waarschuwde Linda. Die verrader zal wel vrienden hebben. En ze zouden u niet sparen, moesten ze merken, dat gij ze vervolgt.

— Ik zal voorzichtig zijn, beloofde Halewijn. O, Linda, bid voor mevrouw... God kan haar nog genezen... Ik ben zoo bedroefd...

Halewijn trok door de sombere straten. Hij begaf zich naar de wacht, waar hij stadssergeanten, zooveel als politiemannen vond. Hij vroeg hun hoofdman te spreken, zeggende, dat hij op bevel van mijnheer Van Artevelde kwam.

Iemand ging den hoofdman halen... En Halewijn wachtte.

De hoofdman keek wat norsch. Hij vond het niet aangenaam zoo uit zijn bed geroepen te worden. Maar hij durfde niets zeggen. De meesten te Gent wisten dat Halewijn de dienstknaap van Jacob Van Artevelde was.

De hoofdman hoorde nu het nieuws. En hij keek dan toch wat vriendelijker. Hij bewonderde Halewijn.

— We zullen eens eenige logementen bezoeken, waar zulke gasten vertoeven, zei hij. Wilt ge meêgaan, om den man te wijzen, in geval we hem daar snappen?

Halewijn stemde dadelijk toe... De hoofdman liet zich door eenigen zijner dienaren vergezellen. En Halewijn zag nu kleine herbergen, waar leuders, vagebonden, kunstmakers en allerlei zulk zwervende volkje logeerde.

Die keken verschrikt nu ze uit hun slaap gewekt werden. Maar Lode van Rupelmonde was niet bij hen.

— Dan zal die man met het geld der Leliaarts in een beter gasthof zijn, meende de hoofdman.

We moeten de poort bewaken, langs waar hij voor Biervliet vertrekken moet.

Door het zoeken in de logementjes was al een deel van den nacht voorbij. En Halewijn besloot in de wacht te blijven. Vroeg kwam de dag op en Lode zou wel niet lang slapen.

Halewijn rustte op een bank bij de stadssergeanten. En met den hoofdman stond hij aan de poort nog eer deze geopend werd... Eindelijk was de doorgang vrij. Halewijn lette goed op. Er kwamen boeren binnen met groenten, gevogelte, melk, boter.

Eenige burgers trokken naar buiten. Maar Lode vertoonde zich nog niet.

Halewijn wachtte lang, doch te vergeefs. Eindelijk moest hij wel den hoofdman gelijk geven, die meende dat Lode door een andere poort de stad verlaten had en zich langs een omweg naar Biervliet zou begeven.

— Maar we kunnen den weg naar Biervliet volgen, zei Halewijn.

— Als ge dat wilt doen, zal ik u eenige mannen meêgeven.

— Ruiters? Dan vorderen we snel.

En zoo reed Halewijn met drie flink bewapende mannen heen. Ze zochten tot boven Assenede. Maar ze merkten geen spoor van Lode. Verder mochten ze niet wagen. Rond Biervliet waren de Leliaarts meester.

Teleurgesteld keerde Halewijn naar Gent terug. Hij had tot den hoofdman niet over Geeraart Denijs mogen spreken.

— Waarom ontziet heer Van Artevelde dien huichelaar ? dacht Halewijn. Hij moest hem aanhouden en uitvragen.

Maar Denijs was de deken der wevers. En zonder bewijzen kon Jacob Van Artevelde niet zoo geweldig tegen hem optreden.

Halewijn kwam thuis. Linda opende de deur. Haar oogen waren rood van 't weenen.

— O, Halewijn, waar bleeft gij zoo lang ? zei ze.

— Maar ik heb toch een boodschap gestuurd dat ge niet ongerust mocht zijn.

— In uw afwezigheid is mevrouw gestorven. Ze kwam nog even tot bezinning. Ik mocht bij haar gaan. . Ze vroeg ook naar u.

De tranen schoten den knaap in de oogen.

Jacob Van Artevelde verscheen nu. Men kon het zien, dat hij ook veel geweend had... Maar hij vroeg toch nieuws over de opsporing van Lode.

— Ge hebt uw best gedaan, zei hij. Wees gerust we houden Biervliet in 't oog.

— En mevrouw is gestorven, heer? sprak Halewijn met trillende lippen.

— Ja, zij is in den Hemel. Mevrouw vroeg nog naar u. Ge hebt ons zoo trouw gediend.

— Mevrouw was zoo goed voor ons, al sedert we arm te Gent aankwamen.

— Ge hebt ons ruim beloond, gij en uw zuster... Neem nu rust... Ge hebt te weinig geslapen... Ge ziet bleek.

Maar boven op het bed lag Halewijn nog eenigen tijd te snikken, eer de vermoeienis hem de oogen sloot.

Gansch Gent nam deel aan de droefheid van den Wijzen man. En mevrouw Van Artevelde werd als een vorstin begraven.

Ook Geeraart Denijs was in de kerk. Halewijn zag hem.

— O, die huichelaar, dacht hij. In zijn hart is hij blij. Waarom laat heer Van Artevelde hem in vrijheid ?

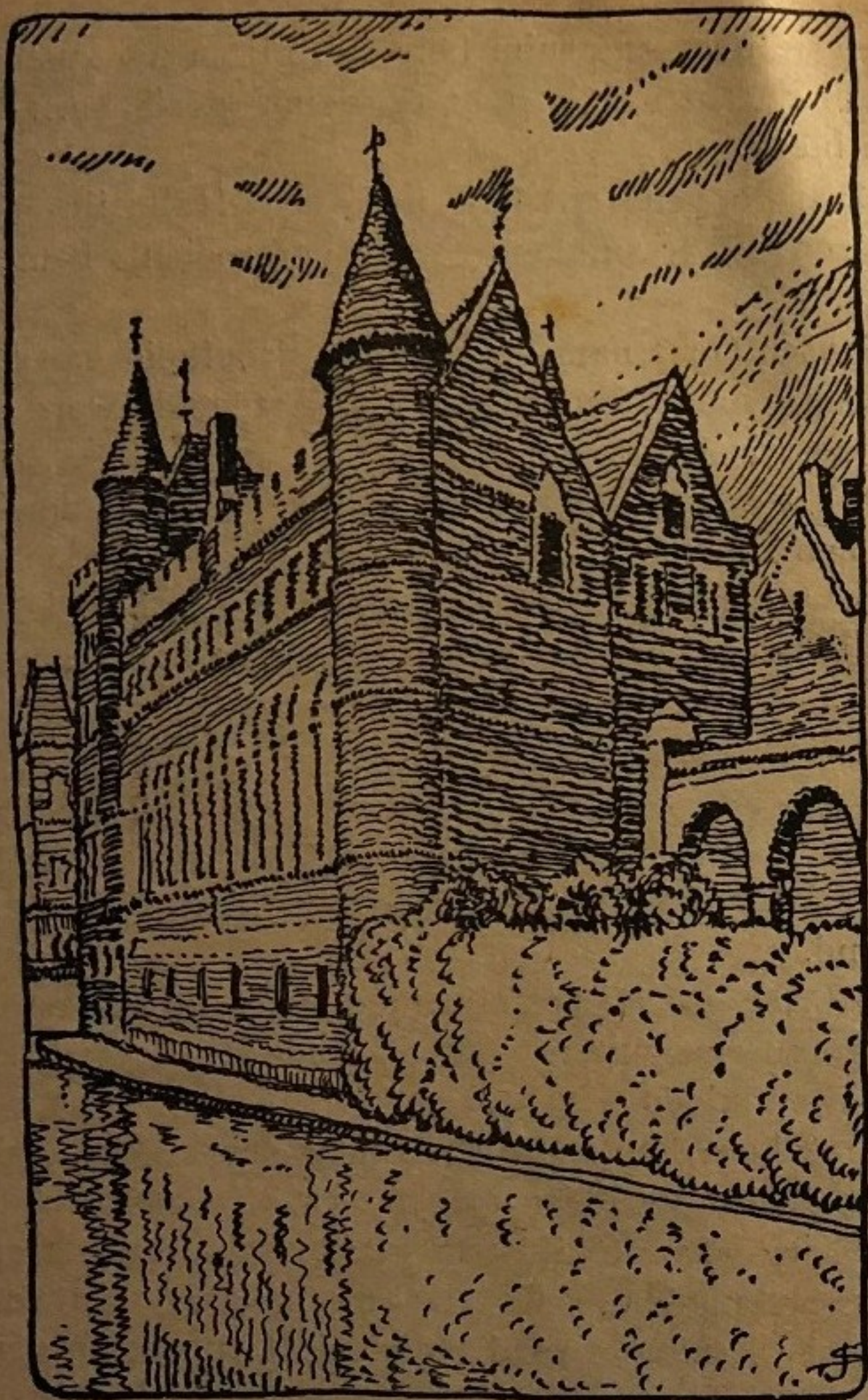
III.

Halewijn kwam Artevelde's woning binnengestormd.

— Heer, zei hij tot zijn meester, de wachter op den toren ziet ruiters vóór de stad. Hij heeft Roelant laten luiden.

— Ik hoor het... We gaan naar den kouter...

En weldra spoedden meester en knaap zich naar het plein, waar in tijd van gevaar, de Gentenaren zich vereenigden... Er was nu gevaar, want de Fransche koning, kwaad omdat de Gentenaren den graaf verdreven hadden uit de stad, toog met een

's Gravenkasteel te Gent.

leger herwaarts. En nu zouden de Leliaarts zeker van uit Biervliet, Gent willen overrompelen.

— Heer, mag ik buiten de stad gaan zien, wat die ruiters van plan zijn ? vroeg Halewijn.

— Dat is zeer gevaarlijk antwoordde Van Artevelde.

— Ik zal voorzichtig zijn. Toe, laat mij het doen...

Van Artevelde gaf Halewijn verlof. En door een andere poort verliet de knaap de stad. Langs binnenwegen kwam hij tusschen Gent en Assenede. Hij wilde nagaan of er hier soms geen Leliaartsleger was. Doch de streek scheen verlaten...

Halewijn trad een herberg binnen en vroeg een kroes bier. De waardin was spraakzaam.

— Komt gij ook van Biervliet ? vroeg ze.

— Waarom denkt gij dat ?

— Er loopen hier mannen uit Biervliet rond, om de boeren tegen Gent op te zetten.

— En voor de Leliaarts te vechten ?

— Ja... ze geven geld.

— En willen de boeren dat ? Zijn ze zoo laf ?

— Sommigen doen alles voor geld, maar de meesten weigeren...

— Ik ben van Gent, hernam Halewijn. Waar moeten de mannen heen, die toestemmen te vechten ?

— Dadelijk naar Biervliet.

— Om soldenier te worden ?

— Ja... Er zijn ook ruiters voorbij gereden... Die nemen zelfs jonge gasten met geweld meê. Zie, ginder komen weêr van die omkoopers. Ge moogt wel opletten, als ge van Gent zijt. Ze zouden u zeker gevangen nemen, als ze u zagen.

— O, mag ik me op uw zoldertje verduiken ? vroeg Halewijn.

— Ja... Maar houd u stil. Anders doen ze mij kwaad. Ik heb deernis met u... Gauw de leer in de keuken op.

Halewijn was in een wip boven. En hij strekte zich plat op den vloer uit, met 't oor vóór een reet. Hij wilde hooren, wat er beneden verhandeld werd.

Daar kwamen de kerels al binnen.

— Vrienden, zei er een, nu gaan we een stevige kroes drinken... op onzen goeden uitslag. Ge zult gauw in Gent mogen plunderen en u rijk stelen, zoo waar ik Lode heet.

— Hij is het, dacht Halewijn, Lode van Rupelmonde.

Hij begreep dat hij eenige boerenjongens met geld en beloften voor het leger van den graaf gehuurd had. En welk een belofte ? Om in Gent te mogen plunderen, als de Leliaarts baas waren.

— Maar baas zijt ge er nog niet, zoo waar ik Halewijn heet, dacht de knaap.

— Zeg, onwilligaard, verandert ge nog niet van gedacht ? Dan zullen wij u met den stok dwingen,

zoo waar ik Lode heet, klo k het weêr beneden.

— Ik vecht niet tegen Gent, antwoordde iemand. Ge heb het recht niet mij meê te voeren naar Biervliet.

— Te Biervliet zult ge wel anders kwaken, kikkorschje, zoo waar ik Lode heet.

— Ge moogt me dood slaan, maar ik vecht niet voor den valschen graaf.

— Dan hangen we u aan de hoogste galg, zoo waar ik Lode heet.

Halewijn begreep dat de schavuit en zijn makers ook een jongen wilden dwingen dienst te nemen en hem gevangen meenamen.

— O, kon ik hem bevrijden, dacht Halewijn.

Snel maakte hij een plan. Zacht daalde hij van de ladder. Hij opende het keukenraam en verliet het huis, zonder dat men hem van uit de gelagkamer kon zien. Hij rende naar een hoeve. De boer stond op het hof. Halewijn vertelde hem, wat er gebeurde.

— Ja, jongen, die kerels van Biervliet gaan ruw te werk, zei hij. Ze hebben mijn zonen ook willen omkopen. Maar het lukte niet. Mijn jongens zouden liever bij de Gentenaren vechten.

— We moeten dien gevangene verlossen.

— Dat is een gevaarlijk werkje.

Twée zonen van den boer kwamen op het geluid der stemmen uit de schuur. Ze hoorden wat Halewijn voorstelde.

— We willen meedoen, zei er een. De gevangene zal een van onze kameraden zijn. Weet ge wat, ik loop om Jeroen en Bavo...

— En ik om Teun, Willem en Bien. En ik breng misschien nog anderen mee, sprak de tweede.

— Maar vlug ! smeekte Halewijn.

— Gij komt dus van Gent ? vroeg de boer.

— Ja, ik ben de dienstknaap van mijnheer Van Artevelde.

— Wel zoo... Ik ken heer Van Artevelde heel goed. Zijn familie komt van Ertvelde, hier in de buurt. En hij heeft polders te Bassevelde.

— Ik heb Gent verlaten om te zien, wat de Le-
liaarts van Biervliet uitvoeren.

— Zeg dan te Gent, dat ze oppassen. Want die ruiters snoeven dat ze gauw meester zullen zijn in de stad.

— We zullen 't afwachten...

't Duurde niet lang of een bende van wel tien stoere kerels stond rond Halewijn. De kloeke gasten, wapenden zich met knuppels, vlegels, en vor-
ken.

— We gaan, zei Halewijn.

Hij leidde de bende naar de herberg.

— We vallen er op eens binnen, zei hij.

En met opgeheven knuppel was hij de eerste...

— Gij, zoo waar ik Lode heet, riep de kasteel-
knecht van Rupelmonde, den knaap herkenkend.

— Ja, ik, zoo waar ik Halewijn Baest heet... En dit is mijn wapen ! riep Halewijn.

Zwaar bonsde den knuppel Lode op het hoofd. De verrader stortte neer. Drie soldeniers keken verrast toe. Ze wilden hun wapens grijpen. Maar de boeren van Halewijn waren daar ook. De gevangene voelde zich vrij en bonkte een soldenier neer.

De jongens die zich verhuurd hadden, bleven roerloos.

De soldeniers werden overmand. Ze smeekten om hun leven. En de boeren, bevreesd voor weer-
wraak uit Biervliet, als ze de soldeniers zouden dooden, schonken hun het leven.

— We komen alleen onzen makker verlossen, zei een van hen. Gij kunt vertrekken.

De soldeniers verdwenen spoedig. De gehuurde knapen weigerden naar Biervliet te gaan. Halewijn noemde hen lafaards, die wilden vechten tegen eigen volk. De kerels dropen beschaamd af. De bevrijde dankte zijn redders en vooral Halewijn.

Lode was dood. Hij had een vreeselijke wonde aan 't hoofd. Halewijn vertelde, hoe hard Lode voor Seger, den Kortrijkzaan, was geweest.

— Laten we het lijk begraven, zei hij.

— Hier kan het toch niet blijven, zei de waardin. Ha, ik meende, dat gij op den zolder zat... En ge komt daar met een heele bende...

Jacob Van Artevelde besloot Biervliet te zuiveren vóór het Fransche leger hier kon zijn. Een groot leger trok uit Gent. Biervliet werd veroverd. Veel Leliaarts verloren het leven. En andere namen de vlucht. Zoo was Gent dan toch van dien kant beveiligd.

Jacob Van Artevelde begaf zich dan naar Brugge, waar ook oversten van Ieper kwamen. In 't klooster van Eekhout sloten de drie machtige steden een verbond, om elkaar te steunen.

Toen maakte ook de graaf, Lodewijk van Nevers, vrede met zijn volk. Hij durfde geen geweld meer plegen. En de Fransche koning trok zich met zijn leger terug. Vlaanderen was nu te sterk om het aan te tasten. En het zou zich met Engeland kunnen verbinden. De Fransche koning was bang. Zoo keerde door den Wijzen Man de vrede terug. De heer Van Steenbeke werd verbannen. Geeraart Denijs huichelde vriendschap. Maar in zijn hart bleef de nijd.

IV.

Weer was er een meesteres in Artevelde's huis. Zij heette Cathelijne, en was de dochter van den koster der St-Baafskerk. En Linda diende haar even trouw als Halewijn zijn meester.

Er was nu werk te Gent. Maar Jacob Van Artevelde moest op zijn hoede zijn. Hij wist, dat de

graaf weer in Frankrijk verbleef en er konkelde. En de Leliaarts zochten meer en meer aanhangers om de steden als Gent, Brugge en Ieper te kunnen overrompelen.

En eensklaps wierp Lodewijk van Nevers het masker af. Hij viel met zijn benden binnen Winoksbergen en liet er vijf en twintig voorname burgers ter dood brengen. Zoo wilde hij schrik verspreiden, opdat de Vlaamsche steden zich zouden onderwerpen. Het leger van den graaf rukte dan naar Diksmuiden en het zou van hier uit Brugge willen veroveren. Maar de Bruggelingen wachtten niet tot de graaf verscheen. Ze trokken zelf haastig naar Diksmuiden. Ze legerden te Beerst, vlak bij de stad. En in den nacht zouden ze binnen dringen om Lodewijk van Nevers en zijn edelen gevangen te nemen.

De graaf werd op het laatste oogenblik nog gewaarschuwd. Hij lag in zijn gasthof te bed, sprong half gekleed op een paard en vluchtte naar Frankrijk. Dat was anders dan Brugge te veroveren.

Nu bleek dus het verraad. En na nog lange onderhandelingen sloot Jacob Van Artevelde een verbond met den koning van Engeland om Vlaanderen tegen Frankrijk te beveiligen.

Het was feest te Gent. De koningin van Engeland verbleef in de stad. En ze zou meter zijn over een kindje van Jacob en mevrouw Van Artevelde.

Zij heett Filippine en naar haar werd Artevelde's zoontje Filips genoemd (1). Een prachtige stoet begaf zich naar de St-Baafskerk.

Veel volk stond er naar te zien. Een koningin meter over den zoon van een burger, dat was nog nooit gehoord.

Onder de menigte bevonden zich ook Geeraart Denijs en zijn vrouw. Halewijn was dicht bij hen, want hij kon zijn wantrouwen jegens den deken der wevers niet afleggen. En hij vreesde, dat Denijs eens valsch tegen Van Artevelde zou optreden.

— O, dat is niet te verdragen al die praal, zoo hoorde Halewijn vrouw Denijs zeggen. Een koningin tot meter voor het kind van Cathelijne. 't Is of ze een prinses is, de dochter van een koster

— Zwijg toch, waarschuwde Geeraart.

— Ik kan niet zwijgen... Ge moet het volk opstoken. Waarom maakt Van Artevelde al die praal? Om straks zelf graaf te worden! En dan moogt gij naar zijn pijpen dansen. En de dochter van den koster zal gravin zijn...

Geeraart gaf zijn vrouw een duw en wees naar Halewijn. Maar deze had genoeg gehoord. Hij wist, dat er gestookt werd tegen zijn meester.

Halewijn lichtte Jacob Van Artevelde in. Maar deze meende, dat Denijs niets kon doen. Moest

(1) Zie Nr. 27 : « De Jongen van West-Roozebeke ».

hij hem gevangen nemen, dan juist zouden de wevers ontevreden kunnen worden. Er mocht geen tweedracht te Gent zijn.

De Wijze Man versterkte het verbond. De Engelsche koning zou op veel schepen een leger naar Vlaanderen sturen, om ons te helpen tegen Frankrijk.

V.

Halewijn Baest reed naar de kust. Hij was Brugge voorbij en keek nieuwsgierig naar de omgeving.

Gind rees 'thooge duin. De Blanke Berg op. Scharphout was verwoest, maar bij de duinen stonden al nieuwe huizen en hutten. En het zoo gebouwde stadje heette nu Blankenberge.

Halewijn vond al spoedig een kennis, visscher Driesen. Hij vertelde, dat Van Artevelde hem gezonden had, om de streek, die hij goed kende, te bespieden. Men verwachtte een Engelsche vloot. Maar ook de Franschen hadden schepen gereed gemaakt. En Halewijn moest er nu op letten, wat er gebeuren zou. Hij mocht bij Driesen verblijven. Maar de knaap was niet veel in huis. Hij zwierf meest een eind van Blankenberge, dicht bij een golf, het Zwin, den zeeweg naar Brugge. En op een morgen zag hij daar schepen aankomen. Het waren Fransche. De vijandelijke vloot was er dus eerst.

Halewijn snelde naar Blankenberge. Hij sprak met visscher Driesen. En wat later zeilden ze samen op een sloep weg. Halewijn was ook als visschersgezel gekleed. De schuit stevende naar het Zwin. Driesen en Halewijn deden juist alsof ze visch aan de Franschen verkochten. Er waren daar nog visschers, die handel dreven. En niemand vermoedde waarvoor Halewijn kwam. De wakkere jongen had te Gent lessen gekregen van een meester. Hij kende vrij goed Engelsch en Fransch. Zoo kon hij nu met matrozen spreken. Hij zag, dat Fransche oorlogsschepen met een ketting verbonden waren. Een Fransche zeeman zei, dat dit gedaan was, opdat de vaartuigen met het tij niet zouden afdrijven.

— Wij blijven hier liggen, sprak de Franschman. Als de Engelsche vloot komt, verrassen wij ze. Ze loopt in de val. We zijn hier in den inham goed verborgen achter de duinen.

Halewijn wist genoeg. Hij reed dien dag nog naar Gent en deelde het plan der Fransche vloot aan Van Artevelde mee.

— Ge moet de Engelsche vloot tegemoet varen, zei Van Artevelde. Daar aan de kust kunt ge wel een sloep huren. Ge moogt den visscher goed betalen. En waarschuw onze vrienden.

Halewijn nam niet veel rust. Hij bezocht even zijn moeder, die hem aanried flink zijn plicht te doen, maar toch voorzichtig te zijn.

— 't Was een donkere avond toen uit Blankenberge een sloep vertrok. Aan boord bevonden zich visscher Driesen, diens twee zonen en Halewijn. Ze vingen de gewichtige reis naar Engeland aan. Ze hadden een gunstigen wind en de schuit zeilde snel. Twee dagen later bemerkten onze Vlamingen Engelsche oorlogsschepen. Driesen stuurde er heen... Halewijn klom aan boord van een der vaartuigen.

De kapitein keek wat vreemd op, dat zulk een jonge gast met die belangrijke zending kwam. Maar Halewijn toonde een brief van Jacob Van Artevelde.

— Ge lijkt me een flinke kerel, zei de kapitein. Ik zal u bij den opperbevelhebber brengen.

Halewijn moest mee in een boot met twaalf roeiers. En een uur later klom hij op een prachtig schip. Daar was de admiraal, de opperbevelhebber der vloot. De knaap moest alles vertellen. En toen werd afgesproken dat Halewijn met een schip der voorhoede naar Blankenberge zou varen. Een groep Engelschen moest daar landen en met Halewijn de streek bespieden.

Dit plan werd uitgevoerd en Halewijn bereikte met de Engelschen veilig de Vlaamsche kust. Ze landden er in den nacht. En dadelijk toog het groepje op weg. Halewijn, die immer als knaap te Scharphout gewoond had, kende hier goed den

weg. Toen het licht werd, waren de verspieters te Sinte Anna ter Muiden. Ze waren als visschers gekleed. De Engelschen zagen van achter den dijk de Fransche vloot. Ze stelden zich op de hoogte van haar ligging. Dien dag stak het schip weer in zee. Halewijn bleef nu aan land, maar hij had weer een taak te vervullen. Hij begaf zich naar Brugge en Damme, Sluis en Kadzand en, met een brief van de Engelschen vroeg hij de hulp der Vlaamsche zeelieden.

Weer verliepen een paar dagen. En op een morgen verscheen de Engelsche vloot. Fransche verspieters meldden het aan hun aanvoerder. De Fransche vloot maakte de kettingen los. Nu kwam de overwinning, meende men. Maar de Engelsche vloot stevende recht op de Fransche aan. Het gevecht begon. Eensklaps klonken achter de Franschen trompen en bazuinen. En uit de binnenwateren verschenen honderden Vlaamsche vaartuigen, door Halewijns brief aan de overheden opgeroepen. Van twee zijden bestookt moesten de Franschen verliezen. Het werd een vreeselijke slachting. Al de Fransche vaartuigen werden vernield en het Zwin zag rood van bloed. Maar Vlaanderen had geen oorlog begeerd.

Ook te land leden de Franschen verliezen. En er werd een wapenstilstand gesloten, waarbij Artevelde de rechten van Vlaanderen handhaafde.

VI.

Weer was eenigen tijd voorbij gegaan. Halewijn was van Gent naar Sluis gereden, waar Jacob Van Artevelde een onderhoud had met den Engelschen koning.

— Meester, smeekte Halewijn, keer nu niet naar Gent terug, want Geeraart Denijs en zijn vrouw en vrienden zijn er in gelukt veel volk tegen u op te jagen. Ze zeggen, dat gij geld uit Vlaanderen naar Engeland gebracht en ons land aan den Engelschen koning verkocht hebt. Er loopen groote benden door de straten.

— En zoo doet het volk, dat ik werk, brood en vrijheid gaf ! kloeg Artevelde. Maar ik zal naar Gent gaan en me verantwoorden.

Artevelde wilde niet naar Halewijn luisteren. Met een angstig hart vergezelde de knaap, eigenlijk nu een jonge man, zijn meester. Gent scheen toch rustig. Artevelde begaf zich naar zijn woning. Het was al tegen den avond. Eensklaps ontstond groot gedruisch. Een menigte stroomde voor het huis samen.

— Waar is de schat van Vlaanderen ? vroeg de schare. Weg met den verrader !

En plots verscheen Van Artevelde op een balkon. Hij vroeg om stilte. Het gejoel bedaarde. Eenige vrienden waren in huis gekomen. De Wijze

Man herinnerde aan het volk, wat hij voor Gent had gedaan. En nu zou alles verloren gaan door tweedracht. De Leliaarts, de vrienden van den graaf hadden die gebracht...

Het volk luisterde. Van Artevelde zou het overtuigen. Maar eensklaps hoorde Halewijn gerucht aan de achterdeur, die op de Paddenhoek uitkwam.

— De vijanden willen in huis dringen ! riep hij.

Met de vrienden zou hij den toegang verbieden. De deur werd ingebeukt, Geeraart Denijs stormde met een dolle bende aan.

— Weg, verrader ! schreeuwde Halewijn.

Hij wilde met een zwaard slaan maar kreeg van een wever een houw in den schouder en stortte neêr. Hij zag het niet meer hoe de wilde kerels binnen renden.

— Van Artevelde zal het volk weer temmen ! raasde vrouw Denijs, die er ook was.

De Wijze Man sprak nog. Als een roofdier sloop Geeraart Denijs nader. En met een vervaarlijken slag hieuw hij Van Artevelde neer. Het bloed spatte over het balkon... De Wijze Man viel neer.

— Volk... Gent... Vlaanderen ! lispelde hij.

Toen stierf hij. Gent had zijn grootsten zoon vermoord. En woeste lieden sleurden het lijk door de straten.

Eenige dagen later ontwaakte Halewijn uit zijn bewusteloosheid. Moeder en Linda zaten bij zijn

bed. Halewijn was gewond aan den schouder. Hij hoorde alles en weende lang.

Korten tijd waren Geeraart Denijs en zijn vrienden baas te Gent. Maar de burgerij kwam tot bezinning. En in een gevecht verloor Denijs het leven... Zijn booze vrouw zwierf als een bedelares uit de stad.

Van Artevelde werd in het klooster der Bijloke begraven. Linda bleef zijn vrouw dienen en Halewijn hielp oom Lens, waar zijn moeder woonde, bij den vischhandel. Geregeld begaf hij zich naar de nieuwe stad Blankenberge, om er van Driesen en anderen visch te koopen. Als het noodig zou zijn, wilde hij weer voor Vlaanderen zijn plicht doen. Maar 't liefst had hij den vrede.

E I N D E.

zijn moeder woonde, bij den vischhandel. Geregeld begaf hij zich naar de nieuwe stad Blankenberge, om er van Driesen en anderen visch te koopen. Als het noodig zou zijn, wilde hij weer voor Vlaanderen zijn plicht doen. Maar 't liefst had hij den vrede.

EINDE.

Het volgende boekje heet :

DE WATERBRON

Kapitein Masson vertrekt naar een gevaarlijk, geheimzinnig gebied op zoek naar de waterbron. Maar de verborgen bron willen de Arabieren niet prijs geven.

BESTE HANSVRIENDJES, GRATIS PREMIE VAN FRs 100 —

Ieder exemplaar onzer Kinderboekjes is nu genummerd. Bewaar deze boekjes zorgvuldig en verzamel ze zoveel mogelijk. Met een weinig geluk kunt U inderdaad veel geld verdienen.

Elke maand worden er door trekking VIJF nummers aangeduid dewelke elk een som van FRs 100,— in geld bekomen. Het volledig boekje met het winnend nummer moet ons ingezonden worden, om de prijs van Frs 100,— in ontvangst te kunnen nemen. Werp uw boekjes dus niet weg maar bewaar ze minstens een maand, het is mogelijk dat U juist het winnend nummer in uw bezit hebt.

Hier het nummer :

Nº 224425

**DUS GOED BEWAREN — TREKKING EINDE DER
MAAND.**

Drukkerij R. Bracke-Cooreman, Wetteren

A. HANS'
KINDERBIBLIOTHEEK

JACOB VAN ARTEVELDE

door A. HANS

WEKELIJSCH
UITGAVE
A. HANS-
VAN DER MEULEN
EN KINDEREN
P.V.B.A.
KONTICH

PRIS 3 fr.
Nº 1029